

Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen lasten ja oppilaiden kuljetusten perusteet 1.8.2023 alkaen

VD/2089/12.00.01.00/2023

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan kuljetuksen myöntämisen perusteita on tarpeen ajanmukaistaa ja päivittää vastaamaan nykyisen toimintaympäristön tarpeita. Hyvinvointialueuudistus ja Vantaa-Kerava-hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen 1.1.2023 alkaen on tuonut muutoksia toimintaympäristöön. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt kaupungilta hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kuljetusperusteista esitetään poistettavaksi oikeus kuljetuksiin, jotka aiheutuvat lastensuojelun tarpeesta (tilapäinen sijoitus) sekä vammaisopetuksen oppilaiden oikeus kuljetukseen tilapäishoitopaikkaan.

Perusopetuslain vakiintuneen tulkinnan mukaan kuljetus esi- ja perusopetukseen järjestetään siitä osoitteesta, jonka mukaan lähikoulu määrittää (väestörekisteriin merkitty osoite). Kuljetukset koulusta sijoituspaikkaan tai tilapäishoitopaikkaan eivät ole perusopetuslain vakiintuneen tulkinnan mukaisia kuljetuksia.

Lastensuojeluperusteiset kuljetukset

Opetuslautakunta on hyväksynyt varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen lasten ja oppilaiden kuljetusperusteet 1.3.2021 alkaen 18.1.2021 § 8. Perusteiden mukaan lastensuojelulain perusteella tilapäisesti kodin ulkopuolelle sijoitetun lapsen maksuton kuljetus varhaiskasvatukseen, esiopetukseen tai perusopetukseen järjestetään enintään kolmen (3) kuukauden ajaksi.

Perusopetuslain vakiintuneen tulkinnan mukaan kuljetus esi- ja perusopetukseen järjestetään siitä osoitteesta, jonka mukaan lähikoulu määrittää (väestörekisteriin merkitty osoite). Lastensuojelun tarpeesta syntyvä kuljetus sijoituspaikasta kouluun ei ole perusopetuslain mukainen kuljetus ja se esitetään poistettavaksi esiopetuksen ja perusopetuksen kuljetuksista.

Varhaiskasvatuslaissa ei säädetä varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta kuljetukseen varhaiskasvatuksen järjestämispaikkaan. Kuljetusten järjestäminen perustuu kunnan omaan harkintaan. Kuljetusoikeus sijoituspaikasta varhaiskasvatukseen esitetään myös poistettavaksi kuljetusperusteista, koska lastensuojelun tarpeista aiheutuvista palveluista ja niiden kustannuksista vastaa hyvinvointialue.

Lastensuojeluperusteisten kuljetusten kustannukset v. 2022 olivat n. 70 000 euroa.

Kuljetukset tilapäishoitopaikkoihin

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueet vastaavat kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisten erityishuoltoon kuuluvan vammaisten lasten päivä- ja lomatoiminnan järjestämisestä. 1.10.2023 voimaan tuleva vammaispalvelulaki korvaa kehitysvammaisten erityishuoltolain kyseisen palvelun järjestämisen osalta. Hyvinvointialue voi kyseisen lainsäädännön perusteella hankkia vammaisten lasten päivä- ja lomatoiminnan kunnalta kilpailuttamatta.

Vantaan kaupunki järjestää perusopetusikäisille kehitysvammaisille ja autistisille lapsille edellä mainittua kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain, 1.10.2023 alkaen vammaispalvelulain, mukaista päivä- ja lomatoimintaa. Toimintaa on järjestetty nykymuotoisena vuodesta 2002 lähtien. Toiminnasta on aiemmin sovittu Vantaan kaupungin sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen välillä.

Vantaan suomenkielisen perusopetuksen palvelualue on tehnyt Vantaa-Kerava-hyvinvointialueen kanssa sopimuksen toiminnan järjestämisestä 1.1.2023 alkaen. Perusopetuksen palvelualue järjestää päivä- ja lomatoiminnan vammaisopetusta antavissa kouluissa ja mm. vastaa päivätoiminnan kuljetusten järjestämisestä silloin, kun toiminta on kiinteästi koulupäivän yhteydessä. Sopimuksen mukaan hyvinvointialue korvaa kaupungille toiminnan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Toiminnan muutoksen perusteella kuljetusoikeus tilapäishoitopaikan ja koulun välillä esitetään poistettavaksi kuljetusperusteista.

Tilapäishoitopaikkaan kuljettamisen kustannukset ovat vuositasolla n. 60 000 euroa.

Muutokset kilometrirajoihin

Esitettyjen kuljetusperusteiden muutosten seurauksena kuljetuskustannukset vähenevät. Muutosten kustannusvaikutusten vuoksi voidaan helpottaa kuljetusperusteita kilometrirajojen osalta.

Esiopetuksen ja 1.–2.-vuosiluokkien oppilaiden koululaismatkakortin kilometrirajaa esitetään perusopetuslain mukaisen viiden (5) kilometrin sijaan alennettavaksi kolmeen (3) kilometriin. Lisäksi 7.–9.-vuosiluokan erityisen tuen oppilaiden koululaismatkakortin kilometriraja esitetään myös alennettavaksi kolmeen (3) kilometriin.

Näiden toimenpiteiden vaikutus kustannuksiin on arviolta 50 000 euroa.

Vaikutusten arviointi

Kuljetusperusteisiin esitetään muutoksia lastensuojeluperusteisiin kuljetuksiin sekä vammaisopetuksen oppilaiden kuljetuksiin tilapäishoitoon. Palveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueelle. Lastensuojelulain ja vammaispalvelulain mukaiset palvelut järjestetään 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueella ja niiden järjestämiseen on osoitettu varat hyvinvointialueelle. Kuljetuspalveluiden järjestäminen näiltä osin ei ole kaupungin vastuulla.

Koulumatkojen osalta kaupunki järjestää perusopetuslain mukaiset kuljetukset. Kuljetuksista varhaiskasvatukseen ei säädetä varhaiskasvatuslaissa, vaan ne ovat kunnan omassa harkinnassa.

7.–9.-vuosiluokkien oppilaille, joilla on erityisen tuen päätös, esitetään järjestettäväksi maksuton kuljetus julkista joukkoliikennettä käyttäen koulumatkan ollessa yli kolme (3) kilometriä. Aiemmin etuus myönnettiin 1.–6.-vuosiluokkien erityisen tuen oppilaille. Ehdotetun muutoksen myötä yläkoulun erityistä tukea saavien oppilaiden koulunkäynnin tuki paranee. Mahdollista on myös, että kyseisen ryhmän taksikuljetusten tarve vähenee koululaismatkakortin saamisen helpottuessa.

Esiopetuksen ja 1.–2.-vuosiluokkien oppilaille esitetään järjestettäväksi maksuton kuljetus julkista joukkoliikennettä käyttäen koulumatkan ollessa yli kolme (3) kilometriä. Aiemmin kilometriraja on ollut viisi (5) kilometriä. Entistä alhaisempi kilometriraja parantaa esiopetuksen ja 1.–2.-vuosiluokkien oppilaiden mahdollisuutta kuljetusetuuteen.

Hallintosäännön 9 luvun 5 §:n 10 kohdan mukaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunta päättää perusopetuksen ja esiopetuksen oppilaiden koulukuljetusten ja koulumatka-avustusten sekä varhaiskasvatuksessa olevien lasten kuljetusten perusteista.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 16.5.2023 § 12

Vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) kuljetuksia varhaiskasvatukseen järjestettäessä noudatetaan seuraavia perusteita:
 1. Kuljetus voidaan järjestää kehityksen ja oppimisen tukea tarvitsevalle lapselle, jonka edun mukaista on osallistua varhaiskasvatukseen ja jonka huoltajalla on perusteltu este kuljettaa lapsi hänelle osoitettuun varhaiskasvatuspaikkaan.
 2. Kuljetuspäätös tehdään pääsääntöisesti yhteen suuntaan huoltajien ja varhaiskasvatuksen välisen yhteydenpidon turvaamiseksi.
 3. Kuljetuksen myöntäminen on harkinnanvaraista. Kuljetustarpeen arvioinnissa ja päätöksen perusteena otetaan huomioon, mikäli:
 - i. lapselle osoitettuun varhaiskasvatuspaikkaan on yli 2 kilometrin matka lapsen kotoa;
 - ii. lapselle osoitettuun varhaiskasvatuspaikkaan ei ole lapsen kotoa kohtuullista joukkoliikenneyhteyttä;
 - iii. huoltajilla ei ole mahdollisuutta kuljettaa lasta tai kulkea matkaa lapsen kanssa;
 - iv. lapsella on kuljetusta puoltava asiantuntijalausunto; tai
 - v. perheen kokonaistilanne ei kohtuudella mahdollista lapsen kuljettamista.
- b) kuljetuksia esiopetukseen järjestettäessä noudatetaan seuraavia perusteita:
 1. Esiopetukseen tai esiopetuksen yhteydessä perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuvalla lapsella (jäljempänä esiopetukseen osallistuva lapsi) on oikeus maksuttomaan kuljetukseen vain lapsen asuinpaikkaan perustuvan oppilaaksiottoalueen mukaiseen esiopetuksen tai valmistavan opetuksen järjestämispaikkaan (jäljempänä esiopetuksen järjestämispaikka). Maksuton kuljetus voidaan järjestää vain lapsen väestötietojärjestelmään merkitystä osoitteesta.
 2. Esiopetukseen osallistuvalla lapselle maksuton kuljetus järjestetään, kun matka kotoa esiopetuksen järjestämispaikkaan on yli kolme (3) kilometriä.
 3. Kuljetus esiopetukseen järjestetään ensisijaisesti maksamalla esiopetukseen osallistuvan lapsen huoltajalle avustuksena matkan kustannukset edullisimman julkisen joukkoliikenteen maksujen mukaisesti. Jos oppilaan kuljettaminen edellyttää oman auton käyttöä, voidaan maksaa saattamisavustuksena korkeintaan verohallinnon ohjeistuksen mukainen oman auton käytöstä maksettava enimmäiskorvaus, ei kuitenkaan enempää kuin mitä oppilaan taksikuljetus tulisi kaupungin järjestämä maksamaan. Korvaus maksetaan huoltajalle jälkikäteen toteutuneiden esiopetuspäivien ja matkojen mukaan. Huoltaja sitoutuu huolehtimaan kuljetuksesta koko lukukauden ajan.
 4. Taksikuljetus voidaan järjestää lääkärin, psykologin tai muun asiantuntijan lausuntoon perustuen ja vain siksi ajaksi, jona huoltajalla on tosiasiallinen este kuljettaa lastaan.

Päätöksentekijä ottaa edellä mainitun lausunnon huomioon tehdessään kuljetuspäätöstä.

- c) koulukuljetuksia järjestettäessä noudatetaan seuraavia perusteita:
1. Oikeus maksuttomaan kuljetukseen on vain perusopetuslain 6 §:ssä tarkoitettuun lähikouluun tai kunnan osoittamaan muuhun opetuspaikkaan. Maksuton kuljetus järjestetään siitä oppilaan väestötietojärjestelmään merkitystä osoitteesta, jonka perustella oppilaalle on osoitettu lähikoulu. Mikäli oppilas on painotetussa opetuksessa muualla kuin lähikoulussa, kuljetus voidaan myöntää, mikäli kuljetusperusteet täyttyivät myös oppilaan lähikouluun.
 2. Kuljetukseen oikeutetuille oppilaille, jotka osallistuvat kaupungin osoittamaan aamu- ja iltapäivätoimintaan, järjestetään kuljetus kotiosoitteesta aamupäivätoimintaan ja iltapäivätoiminnasta kotiin, tai vaihtoehtoisesti koulusta iltapäivätoimintaan.
 3. Kuljetukset järjestetään ensisijaisesti julkista joukkoliikennettä käyttäen. Toiselta vuosiluokalta lähtien kuljetus voidaan järjestää myös vaihdollisten yhteyksien varaan.
 4. 1.–2. vuosiluokkien oppilaille järjestetään maksuton kuljetus julkista joukkoliikennettä käyttäen, kun koulumatka on yli kolme (3) kilometriä.
 5. Oppilaille, joilla on erityisen tuen päätös, järjestetään maksuton kuljetus julkista joukkoliikennettä käyttäen, kun koulumatka on yli kolme (3) kilometriä.
 6. Valmistavassa opetuksessa oleville alle 10-vuotiaille oppilaille maksuton kuljetus järjestetään, kun koulumatka on yli kolme (3) kilometriä ja 10-vuotiaille ja vanhemmille, kun matka on yli viisi (5) kilometriä.
 7. Valmistavan opetuksen oppilaille kuljetus voidaan järjestää aluekoordinaattorin lausuntoon perustuen myös kilometrirajat alittaville matkoille kuuden (6) kuukauden ajaksi siitä, kun oppilas on aloittanut koulun Suomeen tulon jälkeen.
 8. Kuljetus julkista joukkoliikennettä käyttäen voidaan järjestää terveydellisen perusteen vuoksi lautakunnan hyväksymät kilometrirajat alittavilla koulumatkoilla lääkärin, psykologin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön lausunnon perusteella.
 9. Kuljetus voidaan järjestää taksikuljetuksena, mikäli oppilaan terveydentila sitä edellyttää. Perustelu taksikuljetuksen tarpeelle tulee ilmetä lääkärin, psykologin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön lausunnosta. Tällä menettelyllä taksikuljetus voidaan järjestää yhden lukuvuoden ajalle. Seuraavana lukuvuonna taksikuljetusperusteiden täyttyminen arvioidaan koululla. Tämän jälkeen taksikuljetustarpeesta tulee toimittaa vastaava lausunto uudelleen. Taksikuljetus voidaan myöntää myös pidemmälle kuin kahden vuoden ajalle, mikäli oppilaan kuljetustarve on pysyvä. Aluekoordinaattorin lausunnolla taksikuljetus voidaan myöntää korkeintaan kahden kuukauden ajalle oppilaille, jotka ovat vasta saapuneet maahan.
 10. Vammaisopetuksen oppilaalle järjestetään kouluun tapahtuvien kuljetusten lisäksi jatko-opiskelupaikkaan tutustumismatkat, työhön tutustumisjakson matkat sekä opetuspaikan vaihdosta johtuvat koulumatkat kuten oppilaan päivittäinen koulukuljetuksen järjestäminen edellyttää.
 11. Taksikuljetus järjestetään lääkärin lausunnon perusteella myös muussa kuin perusopetuslain 6 §:ssä tarkoitettussa lähikoulussa Vantaalla tai kunnan osoittamassa muussa opetuspaikassa opiskeleville oppilaille, jotka tapaturman tai vamman

seurauksena ovat tilapäisesti kykenemättömiä kävelemään kouluun tai käyttämään julkista joukkoliikennettä koulumatkoillaan.

12. Taksikuljetuspäätöksen voimassaoloaikana oppilaalla on oikeus siirtyä käyttämään taksin sijasta julkista joukkoliikennettä myös näiden kuljetusperusteiden mukaiset normaalit kilometrirajat alittavilla matkoilla, paitsi tilanteissa, joissa kuljetus on myönnetty tien vaarallisuuden perusteella.
13. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on huoltajan toimesta tapahtuva oppilaan saattaminen kouluun ja saattamisavustuksen maksaminen huoltajalle. Saattamisavustuksena maksetaan koululaiskausilipun hinta. Jos oppilaan kuljettaminen edellyttää oman auton käyttöä, voidaan maksaa saattamisavustuksena korkeintaan verohallinnon ohjeistuksen mukainen oman auton käytöstä maksettava enimmäiskorvaus, ei kuitenkaan enempää kuin mitä oppilaan taksikuljetus tulisi kaupungin järjestämä maksamaan. Korvaus maksetaan huoltajalle jälkikäteen toteutuneiden koulupäivien ja matkojen mukaan. Huoltaja sitoutuu huolehtimaan kuljetuksesta koko lukukauden ajan.
14. Koulumatkan vaarallisuutta arvioitaessa tietä ei pidetä vaarallisena, jos nopeusrajoitus on enintään 50 km/h. Jos nopeusrajoitus on yli 50 km/h, tietä ei pidetä vaarallisena, jos siinä on erillinen kevyen liikenteen väylä tai leveä piennartila. Tien ylitystä ei pidetä vaarallisena, jos tiellä on merkityt suojatiet tai liikennevalot, ja nopeusrajoitus on enintään 50 km/h. Koulumatkan vaarallisuuden arviointiin vaikuttavat lisäksi tien geometria ja näkyvyys sekä oppilaan ikä.
15. Työelämään tutustumisjaksojen ajalle maksuton kuljetus järjestetään työpaikkoihin, jos kuljetuksen myöntämisperusteet matkan pituuden osalta täyttyvät. Maksuton kuljetus myönnetään seutukuntiin sekä Tuusulaan, Sipooseen, Keravalle ja Nurmijärvelle. Muihin kuntiin maksutonta kuljetusta ei myönnetä.

d) tämän päätöksen mukaiset kuljetusperusteet tulevat voimaan 1.8.2023 alkaen, ja

e) tällä päätöksellä kumotaan opetuslautakunnan päätös 18.1.2021 § 8.

Käsittely:

Merkittiin, että vs. apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavalla tavalla:

Esittelytekstin 2 sivun 7. kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti (lisäys *kursiivilla*):

”Kuljetusperusteisiin esitetään muutoksia lastensuojeluperusteisiin kuljetuksiin sekä vammaisopetuksen oppilaiden kuljetuksiin tilapäishoitoon. Palveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueelle. Lastensuojelulain ja vammaispalvelulain mukaiset palvelut järjestetään 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueella ja niiden järjestämiseen on osoitettu varat hyvinvointialueelle. Kuljetuspalveluiden järjestäminen näiltä osin ei ole kaupungin vastuulla. *Kyseisillä oppilailla on edelleen oikeus kuljetuksiin, mutta jatkossa kuljetuksista vastaa kaupungin sijasta hyvinvointialue. Oppilaat pääsisivät tältä osin kuljetuksiin nopeammin kuin aiemmin, kun kuljetuksista päättäminen ja kuljetusten järjestäminen ei enää kiertäisi kasvatuksen ja oppimisen toimialan kautta.*”

Päätös:

Hyväksyttiin vs. apulaiskaupunginjohtajan muutettu esitys.

Asiakirjat: Päätöksen versio, jossa muutokset ovat näkyvissä, on tallennettu lautakunnan extranettiin

Täytäntöönpano: Valmistelu- ja lakiasiat
- ote varhaiskasvatus
- perusopetus
- ruotsinkielinen palvelualue
- Vantaa-Kerava-hyvinvointialue

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus kasvatuksen ja oppimisen lautakunnalle

Lisätiedot:

vs. apulaiskaupunginjohtaja Ilkka Kalo, 040 707 1115, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
hallintopäällikkö Pirkko Nurmi, 050 312 1592, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi